

Handläggare
Ted Sandqvist
Telefon: 08-508 33 903**Till**
Utbildningsnämnden
2015-08-20

Yttrande till Riksdagens ombudsmän (JO)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till Riksdagens ombudsmän (JO).
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
UtbildningsdirektörGunnar Wohlin
T.f grundskoledirektör

Sammanfattning

JO har begärt att utbildningsnämnden ska yttra sig över en anmälan avseende utlämnade av allmän handling som privatpersonen FW begärt ut. Förvaltningens konstaterar att utbildningsnämnden har adekvata rutiner för utlämnade av allmän handling men att det i förevarande fall inte skett i enlighet med dessa rutiner. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som yttrande till JO.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Bakgrund

Riksdagens ombudsmän (JO) har i en remiss daterad den 17 maj 2015 anmodat utbildningsnämnden att yttra sig med anledning av en till JO inkommen anmälan avseende utlämnade av allmän handling (se bilaga 1).

Ärendet/Förvaltningens synpunkter

FWs begäran om utlämnade

Den 16 januari 2015 inkom FW med en begäran till utbildningsförvaltningen att få ta del av de e-postmeddelanden som skickats mellan en av stadens rektorer och en konsult under perioden 2014-10-01 – 2014-10-31.

Ärendet handlades av handläggare A som den 20 januari 2015 vidarebefordrade begäran till utbildningsförvaltningens IT-leverantör. Handläggare A meddelade samma dag FW att begäran var under handläggning.

På utbildningsförvaltningen följde sedan en handläggning under vilken det under en dag eller två var oklart hur rutinen var för att få fram uppgifter ur e-postloggen. Handläggare A kontaktade också rektor vid den aktuella skolan för att efterfråga handlingen. Rektor fick förfrågan per telefon och hade då inte tillgång till sin dator. Rektor kände mycket väl till den konsult vars mejl efterfrågats. Rektor kunde emellertid inte minnas att han erhållit något *mejl* från konsulten.

Den 28 januari 2015 återkopplade utbildningsförvaltningens IT-leverantör och meddelade att efter frågade korrespondens inte fanns under perioden 2014-10-23 – 2014-10-31. E-postloggen kan endast tas ut för 90 dagar bakåt i tiden och uppgift om perioden innan 2014-10-23 fanns således inte. Samma dag meddelade handläggare A detta till FW.

Den 3 februari 2015 återkom FW och uppgav att han inte var intresserad av innehållet i *e-postloggen* utan att han var intresserad av innehållet i ett par *e-postmeddelanden*. FW uppgav också att mejl hade skickats mellan e-postadresserna någon gång under perioden 2014-10-01 – 2014-10-23 och att de skulle kunna rekvireras direkt av rektor om denne inte raderat meddelandena.

Handläggare A svarade då FW samma dag att utbildningsförvaltningens personuppgift ombud, handläggare B, skulle kontakta FW inom kort för att ge honom upplysningar i ärendet. Handläggare A skickade mejlet som kopia till handläggare B. Handläggare B

uppfattade emellertid ärendet som avslutat då e-postloggen visat att det begärda mejlen inte fanns och kontaktade inte FW.

Den 9 februari 2015 hölls ett möte där utbildningsförvaltningens informationssäkerhetssamordnare informerade bl.a. handläggare A och handläggare B att inkommen e-post inte är allmän handling om den inte är diarieförd.

Den 6 maj 2015 återkom FW per mejl till handläggare A och handläggare B och uppgav att han inte fått någon återkoppling.

Handläggare A svarade FW samma dag och bad om att få återkomma med information om status i ärendet. Handläggare A kontaktade också härefter på nytt rektor för be denne att återigen eftersöka den begärda e-posten.

Den 11 maj 2015 svarade handläggare A till FW att ärendet betraktats som avslutat och att e-postlogg endast kunde tas ut för perioden 2014-10-23 – 2014-10-31 och att det under den perioden inte fanns någon mejlkorrespondens mellan de adresser som FW angivit. Handläggare A hänvisade också FW till förvaltningens nya informationssäkerhetssamordnare, konsult A.

Nästa dag mejlade handläggare A själv konsult A och bad henne svara på den delen av FWs frågeställning som rörde utlämnade av innehåll i allmän handling.

Konsult A kontaktade samma dag FW och svarade utifrån ett ”informations säkerhetsperspektiv”, att det fanns begränsad möjlighet att eftersöka e-postmeddelanden som inte är diarieförda och därmed inte att betrakta som allmän handling, då det inte är tillåtet utan skälig misstanke om brott.

I mejl den 13 maj 2015 till konsult A framhöll FW att hans förfrågan var en formell begäran att ta del av allmän handling och att han ville ha ett avslagsbeslut om begäran inte skulle efterkommas.

Konsult A svarade då samma dag att det sedan tidigare konstaterats att någon handling enligt FWs begäran inte fanns.

FW svarade då samma dag att det endast konstaterats att sådana mejl inte fanns under perioden 2014-10-23 – 2014-10-31 men att han vara

ganska säker på att sådant mejl fanns för perioden 2014-10-01 – 2014-10-22.

Konsult A svarade då samma dag att hennes svar var utifrån hennes roll som extern konsult gällande informationssäkerhet och att hon inte hade bemyndigande att lämna ut allmänna handlingar. Konsult A skickade även svaret till registrator vid utbildningsförvaltningen samt till handläggare A. Under tiden som följde ansågs ärendet, internt, som avslutat eller att det var under annans fortsatta handläggning.

Den 13 maj 2015 skickade rektor efterfrågad e-post till handläggare A. Då handläggare A tidigare fått information av informationssäkerhetssamordnaren att inkommen e-post som ej var diarieförd inte utgjorde allmän handling föranledde rektors återkoppling emellertid inget utlämnande.

Den 25 maj 2015 togs en förnyad diskussion internt på förvaltningen angående den aktuella handlingens karaktär. Det kunde då konstateras att handlingen var allmän och att den inte omfattades av sekretess. Handlingen lämnades då ut till FW per mejl.

Den 28 maj 2015 mottog utbildningsförvaltningen FWs anmälan från JO tillsammans med begäran om yttrande.

Förvaltningens bedömning

En begäran om att ta del av allmänna handlingar ska behandlas skyndsamt. Omfattas uppgifterna i handlingen inte av sekretess bör utlämnande ske samma dag. I vissa fall kan längre handläggningstider accepteras, exempelvis om begäran är mycket omfattande och innefattar känsligt material.

Utgångspunkten är att det är den tjänsteman som har tillgång till handlingen i sitt dagliga arbete som ska gör bedömningen om handlingen ska lämnas ut eller inte.

Huvudregeln är att varje till myndighet inkommen handling är allmän handling. Undantag från detta är bland annat koncept och utkast (mellanprodukter).

Utbildningsförvaltningen konstaterar att handläggningen av FWs begäran i det aktuella ärendet inte lever upp till

tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser om utlämnade allmänna handlingar.

FWs begäran var inte mer specificerad än att den avsåg mejl mellan två adresser under en 31 dagars period cirka tre månader bakåt i tiden. Den får emellertid anses tillräckligt specificerad för att den relativt skyndsamt hade kunnat tas fram och utlämnas. Enligt utbildningsnämndens delegationsordning ska utlämnade av allmän handling prövas i första hand av den som svarar för vården av handlingen. Är den som svarar för vården av handlingen osäker eller förordar avslag ska ärendet underställas närmaste chef (se bilaga 1). I förevarande fall skulle således den aktuella begäran vidarebefordrats till rektor för handläggning eftersom det var denne som ansvarade för vården av handlingen.

Den aktuella handling har vidare bedömts inte vara allmän då den inte diarieförts. Utbildningsförvaltningen konstaterar att en sådan bedömning varit felaktig. Den personal som initialt gjort den bedömningen är inte längre anställd i Stockholms stad och det går inte att få ytterligare klarhet i saken. Bedömningen har troligtvis sin förklaring i att den avsändare som skickat det aktuella e-postmeddelandet till rektor var en konsult som hade ett handledningsuppdrag på skolan. E-postmeddelandet skulle då eventuellt kunna anses vara ett internt e-postmeddelande som utgjorde en så kallad mellanprodukt och inte allmän handling (jämför Kammarrätten i Göteborgs dom av den 28 april 2014 i mål 242-14). Oavsett så bedömdes emellertid senare att konsulten hade en sådan fristående ställning att e-postmeddelandet inte kunde anses som en sådan mellanprodukt som skickats internt inom myndigheten.

Utbildningsförvaltningen konstaterar avslutningsvis att så snart det konstaterats att handlingen var allmän så lämnades den omedelbart ut till FW. Utlämnandet har emellertid inte skett tillräckligt skyndsamt och det är beklagligt.

Åtgärder

Utbildningsförvaltningen kan konstatera att adekvat internt stödmaterial för utlämnade av allmän handling samt för hantering av e-post finns (se bilaga 2 och 3). Mot bakgrund av det aktuella ärendet finns emellertid anledning att på nytt kommunicera att dessa handlingar internt samt säkerställa att samtliga medarbetare känner till

regelverket. Utbildningsförvaltningen avser att göra detta efter sommaren, i augusti 2015.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över anmälan till riksdagens ombudsmän (JO) samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilagor

1. Begäran om yttrande samt anmälan
2. Utdrag ur utbildningsnämndens delegationsordning
3. Stadsledningskontorets PM om utlämnade av allmän handling
4. Tillämpningsanvisningar till Stockholm stads e-postregler